

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **T. T. T. N.,** zastoupené JUDr. Gustavem Valenzem, advokátem se sídlem Božkovská 15, 326 00 Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 1. 2005, č. j. 24 Az 1272/2003 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále označována jako „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2003, č. j. OAM-1380/VL-10-05-2003. Rozhodnutím správního orgánu byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti s odkazem na ustanovení § 103 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), uvedla, že podle jejího názoru žalovaný porušil svoje povinnosti stanovené mu ustanoveními § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“), a to tím, že nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci. Podle stěžovatelky správní orgán v jejím případě neoprávněně

aplikoval ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a nezabýval se ve vztahu k ní řádně důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 až 14 zákona o azylu, zejména pak důvody tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu vzhledem tomu, že ve vlasti trpěla chudobou a neměla dostatek finančních prostředků na živobytí. Žalovaný podle stěžovatelky podle jejího názoru rovněž nesprávně posuzoval otázku existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu a nevzal v úvahu, ač je mu to z jeho úřední činnosti známo, že ilegální opuštění země je ve Vietnamu trestným činem.

Podle stěžovatelky krajský soud své rozhodnutí odůvodnil velmi stručně a paušálně tím, že její námitky jsou nedůvodné; z odůvodnění však podle stěžovatelky není ani patrné, na základě jakých důkazů k tomuto závěru soud dospěl. Krajský soud se podle stěžovatelky s jejími námitkami proti rozhodnutí žalovaného ve skutečnosti vůbec nevypořádal.

Současně v rámci kasační stížnosti požádal stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Uvedl, že správně zjistil skutkový stav, pokud zjistil, že stěžovatelka v průběhu azylového řízení neuvedla žádné azylově relevantní skutečnosti, nýbrž že žádá o azyl výlučně z ekonomických důvodů a kvůli legalizaci svého pobytu v ČR, a z tohoto důvodu její žádost odmítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu; za této situace pak žalovaný podle svého názoru nebyl dále povinen zabývat se žádostí stěžovatelky z hledisek § 12, § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jí odkladného účinku.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Podle soudu stěžovatelka požádala o azyl, jak je ze správního spisu patrné, proto, že si chtěla v ČR najít zaměstnání, jelikož ve Vietnamu neměla žádnou pracovní příležitost. Podle soudu v takovém případě šlo zjevně o důvody azylově irelevantní, a proto žalovaný oprávněně žádost stěžovatelky o azyl zamítl jako zjevně neodůvodněnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Podle krajského soudu byly nedůvodné i námitky stěžovatelky stran porušení jejích procesních práv, neboť žalovaný si opatřil pro rozhodnutí ve věci dostatek důkazů, a to jednak ze žádosti stěžovatelky o azyl, jednak podrobným pohovorem se stěžovatelkou. Námitky ohledně údajných porušení procesních práv stěžovatelky soud považoval za toliko obecné, proto se jimi nezabýval.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu podala stěžovatelka dne 4. 4. 2003 a pohovor k tomuto návrhu s ním byl proveden dne 10. 4. 2003. Stěžovatelka v návrhu na zahájení řízení uvedla, že svoji vlast opustila v únoru 2003 z ekonomických důvodů; její rodina ve Vietnamu byla velmi chudá, a proto se stěžovatelka rozhodla odjet za prací do jiné země. Na území České republiky vstoupila ilegálně v kamionu za pomoci převaděčů, z Vietnamu do Evropy cestovala letecky přes Rusko a dále pozemní cestou. Uvedla dále, že v případě návratu do vlasti se ničeho neobává, avšak vrátit se nechce. V pohovoru k návrhu na zahájení řízení o udělení azylu výše uvedené informace potvrdila a dodala, že o azyl žádá proto, že v ČR nemá žádné příbuzné či známé a nevlastní žádné legální doklady. K ekonomické úrovni své rodiny ve Vietnamu uvedla, že rodiče jsou nemocní a nemohou pracovat, pouze otec občas příležitostně pracoval. Jejich životní úroveň byla nízká, peníze nestačily na živobytí; stěžovatelka bydlela společně s rodiči a mladším bratrem v bytě na sídlišti. Stěžovatelka samotná (v době pohovoru jí bylo necelých 18 let – pozn. Nejvyššího správního soudu) neměla nikdy stálé zaměstnání,

občas pracovala příležitostně při úklidu (po dobu asi 5-6 měsíců); z příjmů z těchto prací hradila náklady na živobytí. Stálou práci hledala jen nepříliš intenzívně (četbou inzerátů, aniž by pak za případnými zaměstnavateli chodila na pohovory), neboť měla obavy, že by práci stejně nezískala; podle jejího názoru nemá žádnou kvalifikaci a ve Vietnamu je vysoká nezaměstnanost. Příčinou jejího odchodu z Vietnamu byla dlouhodobá nepříznivá ekonomická situace její rodiny, jiné důvody za tím nebyly. Stěžovatelka podle svých slov nikdy neměla problémy s vietnamskými institucemi a potvrdila, že žádost o azyl podala z ekonomických důvodů a kvůli snaze legalizovat svůj pobyt v ČR.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., neboť stěžovatelka jednak namítá, že krajský soud nerozpoznal, že žalovaný nesprávně aplikoval ustanovení § 12 až 14, § 16 a § 91 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jednak namítá, že krajský soud nerozpoznal v jejím případě vadu řízení před správním orgánem spočívající v tom, že správní orgán nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a konečně namítá, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, když se krajský soud podle jejího mínění nevypořádal v potřebné míře s jejími námitkami [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

V první řadě nutno konstatovat, že nedůvodná je námitka stěžovatelky ohledně nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. Žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného byla co do skutkových a právních důvodů, pro které stěžovatelka považovala toto správní rozhodnutí za nezákonné, zcela nekonkrétní. Stěžovatelka podala v bodu III. své žaloby ze dne 17. 4. 2003 výčet různých ustanovení zákona, a sice spr. ř. a zákona o azylu, která měl žalovaný podle jejího názoru porušit. Spolu s tímto výčtem citovala stěžovatelka podstatný obsah těchto ustanovení, a to tak, že informaci o textu ustanovení jazykově formulovala ve vztahu ke své osobě (např. uvedla: *„odůvodnění napadeného rozhodnutí mě nepřesvědčilo o jeho správnosti…“* či *„správní orgán (…) nevedl azylové řízení tak, aby posílil moji důvěru ve správnost jeho rozhodování, a napadené rozhodnutí nepovažuji za přesvědčivé“*). V takto formulované žalobě zcela absentují jakákoli konkrétní skutková tvrzení o nezákonnostech – ve skutečnosti se jedná toliko o citace určitých ustanovení zákona. V žalobě rovněž zcela chybí právní výtky, neboť citovaná ustanovení zákona nejsou jakkoli subsumována na vylíčená skutková tvrzení. Stěžovatelka ohledně skutkových důvodů, na jejichž základě tvrdí jím namítaná porušení zákona, odkázala na svoji žádost o udělení azylu, na protokol o pohovoru k této žádosti a na ostatní spisový materiál, aniž by ovšem poukázala na konkrétní skutkové děje či okolnosti tam zachycené, které by byly skutkovým základem jím tvrzených nezákonností. Pokud se krajský soud uvedenou žalobou vůbec meritorně zabýval, nemohl než svůj soudní přezkum omezit jen na obecný přezkum toho, zda žalovaný dostál povinnostem, která mu předmětná ustanovení správního řádu ukládají; stěžovatelka se tak sama zbavila možnosti v případném řízení o kasační stížnosti proti meritornímu rozhodnutí o žalobě účinně uplatňovat konkrétní skutečnosti, pro něž by obecné závěry soudu, pokud by žaloba byla zamítnuta, považovala za nezákonné (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 1 Azs 37/2004 - 40, obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 1 Azs 28/2004 - 41). Obecné rovině soudního přezkumu správního rozhodnutí pak nutně muselo odpovídat obecné – a tedy v daném případě vcelku

stručné – odůvodnění krajského soudu, které se však zabývá všemi podstatnými aspekty věci, zejména tím, zda skutková zjištění žalovaného mají oporu v provedených důkazech (zejm. pohovoru se stěžovatelkou) a zda na tato zjištění žalovaný správně aplikoval příslušné právní normy. Odůvodnění rozhodnutí krajského soudu je formulováno zcela srozumitelně a úvahy v něm provedené jsou logické a racionální.

Námitka, že krajský soud nerozpoznal vadu řízení před správním orgánem spočívající v tom, že správní orgán nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci, je zcela nekonkrétní; stěžovatelka ani v náznacích neuvádí, v čem konkrétně jsou skutková zjištění žalovaného neúplná či vadná a v jakých ohledech by měla být doplněna či revidována. Nejvyšší správní soud se proto takovouto námitkou nemohl věcně zabývat. Jen pro úplnost lze nad rámec nosných důvodů rozhodnutí poznamenat, že řízení před správním orgánem probíhalo v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, za dodržení zákonem zaručených práv stěžovatelky a bez procesních vad, které by mohly mít vliv na zákonnost obou rozhodnutí. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména pak zcela dostatečně zjistil důvody, pro které stěžovatelka žádá o poskytnutí azylu. Stěžovatelka popsal důvody, proč žádá o azyl, podrobně v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a k těmto důvodům i jejich širšímu kontextu, zejména k okolnostem, za kterých opustila zemi původu, a o ekonomické a sociální situaci její rodiny s ní správní orgán vedl dostatečně podrobný pohovor, při kterém stěžovatelce kladl otázky směřující k podstatě věci a umožňující stěžovatelce svoji žádost o azyl podrobněji specifikovat a zdůvodnit. Ke zjištění situace v zemi původu, včetně situace ekonomické, si žalovaný opatřil relevantní informace z důvěryhodných zdrojů (informace z databáze ČTK, různé zprávy Ministerstva zahraničních věcí ČR, zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv ve Vietnamu za roky 1998-2001).

Na základě skutkových zjištění provedených ve správním řízení pak správní orgán zcela oprávněně dospěl k závěru, že stěžovatelka neuvádí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu (tj. za uplatňování politických práv a svobod nebo z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště), nýbrž výlučně skutečnosti svědčící o tom, že ze země původu odešla ve snaze uniknout špatné ekonomické situaci sebe sama i své rodiny a problémům s pracovním uplatněním, což rozhodně mezi azylově relevantní důvody nelze zařadit. Neuváděla-li stěžovatelka jako žadatelka o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, šlo o žádost zjevně nedůvodnou, kterou bylo lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48). Pokud takto správní orgán postupoval, v ničem nepochybil a rozhodl zcela v souladu se zákonem. Případem stěžovatelky se za této situace již nemusel zabývat též z hlediska § 12, § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu, neboť rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. zákona o azylu nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 28 tohoto zákona. Za takové lze považovat pouze rozhodnutí, kterým Ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 téhož zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. Rozhodne-li Ministerstvo vnitra o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona

(viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004 - 41, zveřejněný pod č. 409/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; srov. též rozhodnutí téhož soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, zveřejněné pod č. 244/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, podle něhož naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona; srov. též rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, zveřejněné pod č. 349/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a rozhodnutí téhož soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, zveřejněné pod č. 181/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Jestliže se žalovaný v odůvodnění (nikoli ve výroku) svého správního rozhodnutí přesto v určité míře zabýval splněním podmínek z hlediska § 12 až 14 zákona o azylu, činil tak nad rámec svých povinností stanovených mu zákonem. Pokud výše uvedený postup a právní závěry učiněné správním orgánem považoval krajský soud za jsoucí v souladu se zákonem, zcela správně posoudil právní otázku; kasační stížnost stěžovatelky je tedy i v tomto ohledu nedůvodná.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelkou. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovaný proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 20. července 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu